

Historia Opsy

Po raz pierwszy wspomina o Opsie przywilej króla Aleksandra z roku 1500, nadający kościołowi brastawskiemu „dziesięcinę z paszen, ogrodów i jezior opeskich. W roku 1569 zaliczały się, te obszary do dóbr stołowych królewskich, następnie zamienione zostały na starostwo niegrodowe. Takich starostów-dzierżawców znajdujemy kilku: Morsztyna Andrzeja (1556), Jurja Ostyka (1562) — (ten był jednocześnie starostą brasławskim), Jana Rozena (koło roku 1580), Tomasza Dusiackiego Rudominę (1587 — 1594), wreszcie Zienowicza (1633 — 1648), któremu z racji wojny z Moskwą pisze Władysław IV: „Zienowiczowi Opeskiemu Staroście Naszemu rozkazujemy, by zaciągnął do służby wojennej ludzi rycerskich i wyruszył za Dźwinę”. W r. 1676 Opsa była już w posiadaniu rodziny Ciechanowieckich, którzy wzniesli tu kościół drewniany, jako filję kościoła brasławskiego. Wzmianki o tym kościele znajdujemy w latach 1717 i 1744.

W połowie XVIII wieku podczas walk Czartoryskich, Potockich, Radziwiłłów, na terenie naszego powiatu walczą Strutyński contra Wawrzecki i Ciechanowiecki. Jadwiga ze Strutyńskich wyszła za mąż za Ciechanowieckiego, którego wkrótce przeciwna partja zamordowała. Na młodą wdowę zwrócił uwagę Stanisław August; zawiązał się romans, którego ostatecznym wynikiem było ostygnięcie króla. Nawinał się pod rękę Manuzzi i za niego Stanisław pośpieszył wydać piękną Jadwigę w r. 1770. Wraz z ręką otrzymał Manuzzi indy-genat i starostwo opeskie, jako „nagrodę dobrze zasłużoną”. W ten sposób dostała się Opsa Manuzzi`emu. Podawaliśmy w swem miejscu metody gospodarcze hrabiego, które wywołały bunty włościan opeskich.

Stary kościół widocznie niszczał, gdyż w r.1776 stanął w Opsie nowy, fundowany przez Jadwigę ze Strutyńskich Ciechanowiecką hrabinę de Manuzzi. Spalił się ten kościół w r. 1886. Samo miasteczko, widocznie, nigdy znacznem nie było i rzadko ukazywało się na widowni. Jedyne inwentarz z r. 1790 podaje 17 dymów chrześcijańskich i dwa żydowskie, czyli że 120—130 głów.

13 maja 1794 roku była stoczona w Opsie większa bitwa z Rosjanami, oraz kilka drobnych potyczek, ukoronowanych słynnym raportem o 40.000 konfederatów, zebranych w Opsie.

Po śmierci Manuzzi'ego w roku 1829 Opsa wchodzi w skład dóbr Platerów. Już na schyłku wieku XIX wybudowano pałacyk nad jeziorem. Obecnie dobra opeskie rozparcelowano, a sam ośrodek nabył sejmik brasławski pod szkołę rolniczą, ochronkę i t. p. Straszny pożar roku 1928 zniszczył prawie pół miasta, które mimo to rozwija się teraz w szybkim tempie.

W dniu 07.10.2012 zawalił się podczas wichury Dąb Napoleona w Opsie. Legenda głosi, że do żelaznej sztaby umocowanej na powierzchni tego najstarszego na Brasławszczyźnie dębu, znajdującego się przy pałacu Platerów, konia przywiązywał sam cesarz Napoleon. Cesarza w Opsie prawdopodobnie nie było, ale pewną informacją jest, że przebywał tam marszałek Francji, król Neapolu Joachim Murat (1767-1815) wraz ze swoim sztabem. Marszałek był mężem siostry Napoleona, rozstrzelano go po upadku Napoleona. Dąb, stał na południowej polanie pałacowego parku, miał przeszło 300 lat, 20 m wysokości i 6,2 m obwodu, otoczony ochronną barierą, był pomnikiem przyrody, wspaniałym okazem drzewa owianego historią Brasławszczyzny. Wielka szkoda, że nie udało się go przyrodnikom zabezpieczyć przed upadkiem.

Opsa (Onca) – parafia p.w. Św. Jana Chrzciciela [rej. Braśław]

1500 – pierwsza fundacja parafii

1669 – parafia w dekanacie braślawskim (synod Sapiehy)

1676 – budowa drewnianego kościoła staraniem hr. Ciechanowieckiej

1744 – filialny kościół parafii w Baćlawiu. Na obszarze parafii znajdują się miejscowości: Opsa, Uhor, Puży, Skuriaty, Boładzie, Łukowszczyzna, Ołbieniów, Łuka, Dundziowszczyzna, Eysaie, Dubrowka, Bohinia, Kucelowszczyzna, Drusiewicze, Bieluny, Łanince, Zaborniki, Narucie, Dalekie, Maciesze, Aywidowicze, Rymasze, Miedziuki, Jakowicze, Jakowicze, Ogrodniki, Kiemiany, Kupczele, Ratkuny, Jurginiszki, Wielikiany, Komorowszczyzna, Plikiszki, Zwiryna, Masiule, Dukiele, Szoltenie, Borowiki, Olochny, Kumpinie, Aydymany, Pużewicze, Pietkunowszczyzna, Bortkuny, Rozowo, Doble, Domasze, Ausiuciewicze, Poszcze, Chrusta, Zwirble, Usiany, Mackiany, Kruki, Buża, Miekiany, Iłany. W wielu z nich istnieją kaplice.

1768 – budowa nowej świątyni, staraniem H. Ciechanowieckiej

1781 – parafia w dekanacie braślawskim, liczy 1821 kat.

1790 – ks. Józef Baranowski (c) (filalista braślawski)

1835-1836 – ks. Stanisław Kolęda (p)

1866-1880 – ks. Antoni Jacewicz

1880 – kościół filialny w parafii Braśław, dekanat nowo-aleksandrowski diecezja teleszańska.

1886 – pożar niszczy budynek kościelny

1887 – budowa nowej neogotyckiej świątyni, staraniem Felicjana Broel-Platera.

1925-1935 – ks. Dionizy Zacharzewski

1928 – pożar dachu i wieży

1938 – parafia w dekanacie Braślawskim na terenie diecezji wileńskiej

1938-1939 – ks. Michał Szymankiewicz (p)

1939 – ks. Piotr Błażejewicz (p)

1939-1940 – ks. Wacław Zaborowski, 1940 – o. Alfons Czyżewski SJ .

1940-1949 – ks. Kazimierz Tomkowicz

1949-1990 - kościół wykorzystywany jako magazyn przez miejscowy kołchoz

1990 – (20.09) rekonszekracja świątyni, przez bp. T. Kondrusiewicza

1991 – misje parafialne

1991 – (13.10) wizytacja biskupia abp. K. Świątka.

1992-2000 – ks. Krzysztof Miękina,

2000-2007 ks. Edward Achramowicz

2004 – parafia w dekanacie Brasławskim, obejmuje swoim zasięgiem miejscowości: Opsa, Miedziuki, Jurowicze, Jakobicze, Kupczeli, Dołbi, Petkuniszki, Adamianiszki, Zaborniki.
Kaplice w miejscowosciach: Kupczele, Zaborniki

Zobacz zdjęcia

http://www.braslawianie.ehost.pl/galeria_zdjec/opsa_zdjecia/index.html

-

powrót

<http://www.braslawianie.ehost.pl/spacerek.html>